Serkentő

A Sövér Elek Szakközépiskola időszakos folyóirata,
9.szám, 2022.április 16., Húsvét

A húsvét reggelén felébred a ház népe
vége van a télnek, vége van már végre

Jézus Krisztus feltámadásával egy új életet kezdünk .....

Negyvennapos böjt előtte
Addig lelkem szépen felöltöztetem

S ha meglocsolnak vízzel,
Tőlem már el nem hervadok.

Tóth Izabella

A húsvét a feltámadás, az újjászületés ünnepe. A húsvéti ünnep neve különböző nyelveken más. A keresztény egyház megemlékezik Jézus feltámadásáról. A húsvét és a hozzá kapcsolódó ünnepek a mozgó ünnepek közé tartoznak. A húsvét, az azt megelőző időszak, a negyvennapos böjt lezárulását jelzi. A húsvét egybeesik a tavaszi napéjegyenlőség idején tartott termékenységi ünnepekkel, melynek elemei a feltámadás, az újjászületés. A húsvét ünnepét megelőző vasárnap, virágvasárnapon arról emlékezik meg az egyház, hogy Krisztus pálmaágakat lengető tömeg éljenzése közepette vonult be szamárháton Jeruzsálembe.

Húsvétkor általában a lányok tojást festenek, a fiúk mennek a lányokhoz locsolni.

Sok húsvéti szokás létezik a világon, mint például: a barkaszentelés, a bárány sütés, a húsvéti nyúl, a piros tojás, a locsolás.

Ambrus Kriszián rajza

Nagyböjti lelki élet Gyergyóalfaluban.

Sándor Krisztián és Gál Máté hetedik osztályos tanulók kérdéseire Hanuleac Tamás alfalvi segédlelkész válaszol.

1. Nagyböjtben lelkileg mennyire változnak meg az emberek?

- Családoktól függ. A vallásosabb családok nagyon, odaadóbban figyelnek a lelkükre, életvitelükre. Sajnos vannak olyan családok is, akik nem is veszik észre, hogy megkezdődött a nagyböjt.

2. A diákok viselkedése meg szokott változni?

- Nagyon sok gyermek életében láttam változást. A böjt három része közül: lemondás, jócselekedet vagy több ima legalább az egyik megjelenik az életükben.

3. A húsvét szó kapcsán mi a első gondolatuk a kicsiknek és illetve a nagyoknak?

- Nagy öröm számomra, hogy már a kisebb diákoknak is húsvét kapcsán Jézus feltámadása jut eszükbe, nem pedig a média által kedvelt húsvéti nyuszi.

Hunyadi Irénke fényképe

4. A diákok fontosnak tartják a szentségekhez való hozzájárulást böjti, illetve húsvéti időszakokban?

- Itt szintén visszatérnék az első kérdésre adott válaszomhoz. Abban a családban, ahol a szülőknek fontos, hogy kegyelmi állapotban (gyónás és áldozás) élje meg az ünnepet, azon családok gyermekei is szentségekhez járulnak. De vannak kivételek is, ahol a szülők nem gyakorló keresztények és a gyermekük mégis vágyik Isten közelségére.

5. Mik a legszebb gondolatok a húsvétban felolvasott Szentírásból?

Számomra két nagyon szép idézet van:

- „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen." (Jn 3,16)

Ebben az egy mondatban benne van a húsvét isteni üzenetének lényege.

- „Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." (Jn 13,35) Jézus búcsú beszédének, végrendeletének egyik mondata.

6. Megszokott-e változni az emberek hangulata a húsvéti időszakban?

- Különböző népi hagyományok vannak, amelyek a találkozásokról és az ünneplésről szólnak. Körülöttünk minden ünnepélyesé válik, fontos, hogy a lelkünk is öltözzön ünneplőbe Isten kegyelme által.

7. A gyermek fontosnak tartják-e bűneik megbánását?

-A lelkiismeret (ha nem sérült) mindenkiben működik, Isten állította be nekünk. Ha bűnt követünk el érezzük, hogy változnunk kell. A gyermekek általában próbálnak távol maradni a bűntől. A lelki fejlődésben így a bűnbánatban is fontos szerepet kap a lelkipásztor, aki szavával és példájával vezeti rá az erényes életre

8. Minek megtartóztatásával szoktak még böjtölni a gyerekek a hús megtartóztatásán kívül?

-A böjtnek három ága van: 1. Lemondás 2. Jócselekedet 3. Több ima. Legtöbbször, ha a böjt szót halljuk arra gondolunk, hogy lemondunk valamiről, de ennél sokkal több. Az Egyház nem ad egy kész receptet, hogy mit kell tegyünk, hanem mindenki saját maga kell megtalálja, hogy helyesen böjtöljön.

Nagyböjt elején, hittanórán, amikor erről beszélgettünk a gyerekkel nagyon sok vagány ötlet elhangzott. A fiatalok nagyon sokszor vesznek el a médiai világában, lehet egy jó alkalom, hogy az elektromos kütyüktől kicsit tartoztassa önmagát.

A húsvéti ünnep

Székely Dóra

A húsvét nekem az az ünnep
Amire jól felkészülhetek.
Negyvennapos böjt előtte
Addig lelkem szépen felöltöztetem

Bárányt sütok, piros tojást festek,
Ki bejön hozzám, megkínálom
S ha meglocsolnak vízzel,
Idén már el nem hervadok.

Szép virágok az asztalon,
Egy kis barka ágat is közéjük rakok.
Nárcisz és a tulipán árasztja az illatát
Ennél többet mit is kívánhatok.

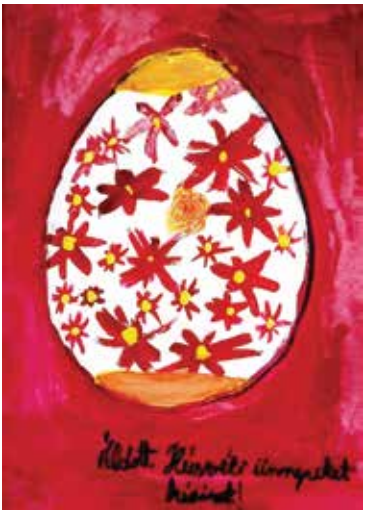

Tamás Andrea rajza

Az a csodálatos piros tojás *(Hunyadi Irénke fényképe)*

Jézus Krisztus feltámadásával egy új életet kezdünk .....

Húsvéti interjú Balázs József festőművésszel, iskolánk nyugdijas tanárával
A kérdéseket Baricz Lukács és Laczkó Bálint-Jenő fogalmazta meg.

-Mit gondol, van-e különbség a régi és a mostani húsvétolás között?

-Lényegében nincs különbség, csak annyi, hogy a kommunizmus idején tiltották a húsvéti ünnepségek nyilvános megünneplését. Pl. a tanárok, tanítók nem vehettek részt misén, a templomban, a templom körül, vagy bármilyen szertartáson. Megbüntették őket, sőt ki is rúghatták őket az állásukból. A gyermekek, ha misére mentek, az iskolában megbüntették őket. Ha ministráltak, még a magaviseletüket is lehúzhatták. Ez attól is függött, hogy az igazgató mennyire volt szigorú, vagyis mennyire volt a rendszer talpnyalója...

-Hogyan ünnepeltek akkor az emberek?

-Lényegében akkor is a templomban ünnepeltek. Ugyan így mint most, persze, aki nem félt és igazi keresztény volt. Húsvétvasárnap reggel hat órakor mentek kókonya szenteltetni, utána volt a nagymise és este az estimise. A határkerülés nem volt megengedve. Húsvét szombaton este a feltámadási szertartás utáni körmenetet csak a bátrabb papok vezetésével merték megtartani. –Kolozsváron pl. a szekus tiszt bement a plébániára és próbálta rávenni Czirják Árpád prelátus esperest, hogy ne tartson körmenetet, de Ő ennek ellenére megtartotta. Tervbe is vették a titokban való meggyilkolását, de hála Jóistennek jött a rendszerváltás. Ez Kolozsváron így volt.

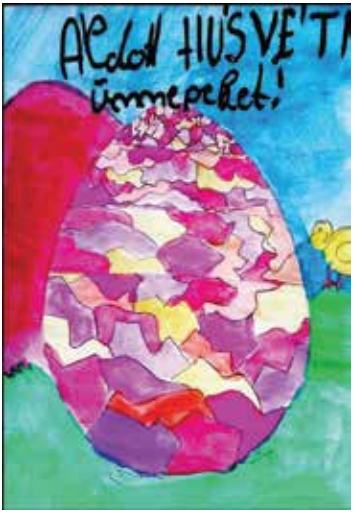

Koncsag Dorka rajza

A Nagypénteket meg ugyanúgy ünnepelték, mint most, ami a templomon belül történhetett azt nem tudták tiltani. A Szent sírt akkor is így őrizték a tűzoltók, székely népviseletben, a fényes rézsisakokkal.

-Ön hogyan készül a húsvétra?

-Az ember mindig rendbe teszi magát lelkileg is, testileg is, tehát kívül-belül. Külsőleg az ember úgy készül a húsvétra, hogy minden tevékenységében rendet tesz. Az udvaron is, a kapu előtt is. Az ember próbálja ünneplőbe öltöztetni a környezetét. Nálam, a ház végében az útra néz egy üknagyapám által készített feszület. 1862-ben készült, most azt is megrestaurálom.

Készülök a határkerülésre lóval, szekérrel.

No, de a legfontosabb a lelkiekben való készülés. A nagyböjtben én nem a hústól igyekszem megtartóztatni magamat, hanem inkább a rossz szokásaimtól. Igyekszem SZERETETET GYAKOROLNI, hisz Szent Péter azt hirdette Jézus nyomán, hogy „A SZERETET GYAKORLÁSA SOK BŰNT ELFEDEZ". Aztán meg szent áldozáshoz járulok, és ehhez igyekszek érdemes lenni, különben, többször is el kell mondjam, „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj!".

Jézus Krisztus feltámadásával egy új életet kezdünk és a feltámadás örömét a határra is kivisszük. Ez egy ősi szokás, ami a Székelyföldön kívül kevés helyen maradt fenn. Fontos, hogy ezt nem külön ünnepeli a falu, hanem a szomszéd községekkel együtt. Ez is a szeretetnek a megnyilvánulása! Ugyanis találkozunk a határban, ahol együtt imádkozunk, nem csak Alfaluért.

Hunyadi Irénke fényképe

-Honnan ered a húsvéti locsolkodás?

-A húsvéti locsolkodás az szintén olyasminek a kifejezése, hogy feltámadt Jézus, reménykedünk

egy új életben, a lányokat pedig tulajdonképpen megszenteljük a húsvéti locsolkodás alkalmával,

megöntözzük őket, mint a virágokat hogy ők is hozzanak termést, legyenek egészséges szép gyermekek. Tulajdonképpen ez egy fajta termékenység-varázslás, jókívánság kifejezése. Azt mondták, hogy amelyik lányt nem locsolják meg húsvétkor, az elhervad.

Gyermekkoromban kölnivel locsoltunk, de előttem, úgy hallottam, az én dédapámék még vízzel

locsoltak. A legények délután locsoltak, ismerős lányokat, szeretőiket locsolták meg. Ők is kaptak piros tojást, megkínálták őket pálinkával, borral vagy sörrel, kaláccsal. Eredetileg nem spriccolgatták őket, ilyen kicsi spray-kkel, hanem leöntötték őket egy-egy veder vízzel. Két legény megfogta a leány karjait, s a harmadik leöntötte. Akkor a leány úgy is öltözött, hogy tudta, csupa víz lesz húsvét másodnapján. És mindezt derűsen fogadta mindenki. Reggeltől talán délig, akit nem locsoltak meg az félő volt, hogy elhervad, vagy nem lesz gyermeke.

Hunyadi Irénke fényképe

-Meséljen egy kicsit a nagyböjti időszakról...

A nagyböjtnek a megtartása, szigorúsága az a régi időkben sokkal erősebb, szigorúbb volt, mint most. Az én gyermekkoromban, ezelőtt 40-50 évvel az asszonyok olyan szigorúan betartották a húsvéti nagyböjti időt, hogy nem hogy nem ettek húst, hanem még a zsíros edényeket is elrakták és nem használták, s Nagypénteken egyáltalán nem ettek. Vagy, talán egyszer, olyan is volt, aki egyszer sem evett Nagypénteken! Nem úgy mint most, hogy mindenki igyekszik felmenteni magát különböző filozófiákkal a böjt alól. Az egyik azt mondja, hogy megeszem a húst, de nem iszok kávét, a másik azt mondja, hogy iszom kávét, de nem iszom pálinkát. Még egy érdekesség: Nagypénteken volt egy olyan szokás itt Alfaluban, hogy a férfiak nem dolgoztak és a korcsomákban töltötték a napot, ugyanis, ha nem részegedtek meg, akkor a babona szerint, nyáron valószínűleg kígyómarás veszélye fenyegette őket.

-A tojáshímzés a régi időkben hogyan valósult meg?

-A tojáshímzés régebben is elterjedt, általános volt, tehát ugyanúgy ahogy most is. Hasonlóan, mint Gyímesben. Itt Alfaluban viszont, már az én gyermekkoromban sem volt szokás díszíteni, hímezni a tojást. A hímzés az díszítést jelent. Ehelyett festettek piros tojást, zöld tojást, különféle színű tojásokat. Érdekes volt, hogy nem mindig vásároltak a boltból festéket, hanem házi módszerekkel festették a tojást. A piros hagymának a héjába csomagolták a tojást, úgy főzték meg és akkor piros lett a tojás.

Hunyadi Irénke fényképei

-Annak idején hogyan szentelték a barkát?

Baricz Alma rajza

-Volt mindig barkaszentelés, húsvét előtt Virágvasárnap és úgy mondják nálunk, hogy pimpószentelés. Annak az ünnepe, hogy Jézus, dícsősége csúcspontján bevonul Jeruzsálembe, az egész világ ŐT ünnepeli: pártusok, médek, elamiták, egyiptomiak, még a zsidók is, kivéve a vezetőiket, a pogány farizeusokat és a szadduceusokat. Akkor még Jeruzsálem lakóssága nem csak zsidókból állot. Óriási az ünnep! Pálmaágakkal (az a dicsőségnek volt a jelképe) integettek neki, üdvözölték. Ruháikat rakták le az útra, hogy Jézus azon menjen, tehát szőnyeget alkottak a ruháikból Jeruzsálem utcáin, akkora dicsőséggel vonult be Jézus a városba ! Erre emlékezünk. Ez az egyetlen olyan virág, amelyik akkor nyílik és ezzel lehet szépen emlékeztetni az embereket a babérkoszorúra.

hunyadi Irénke fényképe

-Milyen szimbolikája van a húsvéti kókonnyának?

Tóth Izabella rajza

A húsvéti felkészülődés az úgy volt, hogy mindenki megölte azt a bárányt, amelyiket beleraktak a szentelni való kosárba. Megsütötték a kókonyát. A kókonya nem akármilyen kalács volt, hanem egy köralakban sütött kalács, sőt meg is volt fonva, hogy hát az díszes legyen, és ez a kör alakú kalács a NAPOT jelképezi, hisz a feltámadt Krisztus a VILÁG VILÁGOSSÁGA.

Tulajdonképpen egy kissé azt is mondhatnánk, hogy ostyát is jelképezhez, Jézus testét, mert ugye ő mondta a kenyérre, hogy „vegyétek és egyétek, mert ez az én testem". láthatjuk, sok mindent jelképez a kókonya: kenyér, ostya, nap, világ világossága, örök világosság, JÉZUS, az „ÜDVÖZÍTŐ FÉNY". Görögül: "Jezosz Kresztosz". Latinul CRISTUS, aki vállalta szeretteiért a KERESZThalált.

Benke Renáta: Remény

Húsvét reggelén

Tamás Andrea

A húsvét reggelén felébred a ház népe
Vége van a télnek, vége van már végre
Itt van már a tavasz s a róka újra ravasz
Újra zöld most minden, nagyon szép a tavasz
Hosszú sorban sorakozik a sok festett tojás
Minden lány csurom vizes, így most reggel korán.

György Bernát: Megtisztulás

Gondolatok a Húsvétról

Madarász Kitti

A húsvét a kereszténység legnagyobb ünnepe, a Krisztus-központú kalendárium központi főünnepe. Az Újszövetség szerint Jézus – pénteki keresztre feszítése után – a harmadik napon, vasárnap feltámadt. Húsvétra gondolva nagyon sok minden eszünkbe jut. A tavasz, a feltámadás, a barka, a tavaszi szünet, a 40 napos böjt vége, a finom sonka és a kalács, a piros tojás, a locsolók, a bárány és a hal, a hosszúhétvége. Ünnep ez a javából, amire minden évben, talán már január óta készülünk.

A húsvét a keresztény egyház egyik legfontosabb és legnagyobb ünnepe, amelyen Jézus Krisztus feltámadását ünnepeljük, ugyanakkor a tavasz eljövetelének köszöntése is.

Hogy hogyan jön a nyuszi ás a bárány a húsvét mellé? A húsvéti nyúl jelképe Németországból ered, állítólag Ostarának, a germán istennőnek volt egy színes tojásokat tojó madara, amelyet a gyermekek szórakoztatása kedvéért vagy haragjában nyúllá változtatott. A húsvéti bárány Jézust, az áldozati bárányt jelképezi, és az ünnep zsidó gyökereire utal, amikor a zsidók az ótestamentumban bárányt áldoztak elsőszülött fiaik megmentésére.

Hunyadi Irénke fényképe

A húsvéti locsolkodás a rituális megtisztulás jelképe, régen bizony a kúthoz, vályúhoz hurcolták a fiúk a lányokat, és vödörszám öntötték rájuk a friss vizet. Manapság a kölnivel való locsolás szokását éljük, bár falun és a néphagyományokat őrző közösségekben előkerülnek a vízzel teli vödrök. Csak a mai fiuknak kinek van ideje elmenni meglocsolni lányokat nem igaz fiuk?
A végére pedig egy locsoló vers, melyet már nekem is szavaltak:

Gyertek elő szép leányok,
ibolya virágok!
Virágeső hulladozzon rátok.
Szemetek mosolyogjon,
orcátok viruljon,
piros tojás, hímes tojás
a zsebembe hulljon!

Írott tojások. A borzonti gyerekek és tanítóik készítették.

Hunyadi Irénke fényképe

Húsvét másodnapján az jutott eszembe,
egy üveg rózsavizet vettem a kezembe.
Elindultam véle piros tojást szedni,
adjátok hát lányok, ha nem sajnáljátok!
Ha pedig sajnáljátok, licskes-lucskos facsaros,
vizes lesz a ruhátok.

Kókonya recept Rózsi nénitől (Baricz Rózália)

A kókonya szó a népnyelvben a húsvéthoz kapcsolódva sokféle változatban és jelentésben máig él. Legtöbb helyen a húsvéti ételek összefoglaló neve, azonban Gyergyó vídékén a húsvéti kalácsot értik alatta,amit a hajnali szentmisén az eledelekkel (bárány,sonka,tojás stb.)megszenteltetnek és kenyér helyett fogyasztják.

Hozzávalók:

1 kg liszt
4 dkg élesztő
10 dkg vaj
1 egész tojás, két sárgája
10 g só
5 evőkanál cukor
5 dl tej

A lisztet mély tálba tesszük, közepébe, kis mélyedésbe belemorzsoljuk az élesztőt, erre kis porcukrot szórunk, leöntjük egy vizespohár langyos tejjel, és kelni hagyjuk.

Ha az élesztő megkelt, hozzátesszük a többi anyagot a vaj kivételével és annyi tejet, hogy megfelelő keménységű legyen. Hólyagosra kidolgozzuk, majd beledolgozzuk a langyos vajat. Letakarva kétszeresére kelesztjük, enyhén lisztezett deszkára borítjuk és tetszés szerint alakítjuk, fonjuk, madárkákat készíthetünk.

Zsírozott tepsibe vagy kókonya sütő formába rakjuk, lekenjük felvert tojással, hagyjuk kelni a tepsiben amíg láthatóan megemelkedik,majd 180 fokra előmelegített sütőben szép aranybarnára megsütjük.

Vaszi Zsófia: Új élet születik

Az irodalmi munkát Miklós Krisztina tanárnő irányította.
A gyermekrajzok Funkenhauzer Zsófia tanárnő segítségével készültek.
A számban megjelenő fényképet a Fotókör munkáiból válogatta és
a lapot szerkesztette Török Károly.